

**Pelastuslaitos ja turvallisuuspalvelut toimialueen vuoden 2026 talousarviovalmisteluun
nostettavat painopisteet**
6672/02.00.00/2025

Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta 10.09.2025 § 38

Lisätiedot Pelastusjohtaja Markus Viitaniemi
puh. 013 330 916

Päätösehdotus Pelastusjohtaja Viitaniemi Markus:

Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta esittää, että vuoden 2026 talousarvion painopisteiksi nostetaan:

1. Pelastustoimessa ja ensihoitopalveluissa ylläpidetään palvelutasopäätöksen mukainen perusvalmius ja vuodelle 2026 painopisteeksi määritellään pienten pelastusasemien toiminnan kehittäminen talousarvion puitteissa.
2. Palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelmiin esitetään palvelutuotannon kehittämistoimenpiteet vuosille 2027-2029, joiden toteuttamiseen talousarvioiden yhteydessä varataan riittävä resurssointi.
3. Väestönsuojelun ja varautumisen osa-alueilla pyritään huolehtimaan kriittisten varautumissuunnitelmien ajantasaisuudesta. Varautumisen lakisääteistä suunnitelmavalmiutta ei pystytä ylläpitämään nykyisellä tasolla.
4. Pelastuslaitos ylläpitää maakunnallisen varautumisen ylätason organisaatiota. Kuntien alueellisten valmiusryhmien tukeminen vähennetään minimitasolle sekä yhteistyöviranomaisten ja aluehallintoviraston järjestämiin valmiusharjoituksiin osallistuminen rajataan asiantuntija-apu tai yhteyshenkilötasolle.

Päätös Hyväksyttiin.

Selostus Vuoden 2026 talousarvion sisäinen valmistelu on aloitettu toukokuussa 2025, kun ensimmäiset arviot vuoden 2026 rahoituksesta ovat tulleet hyvinvointialueiden tietoon. Valtion kesäkuussa päivitetyn rahoituslaskelmien mukaan Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen vuoden 2026 rahoitus on 878,5 milj. euroa. Rahoitus on kasvamassa vuoden 2025 rahoituksesta 41,0 milj. euroa. Laskelmissa on käytetty hyvinvointialueindeksinä 3,24. Laskelmat pitävät sisällään 77,8 milj. euron rahoituksen vähentämisen hyvinvointialueilta vuoden 2026 tehtävämuutoksien perusteella sekä 198,6 milj. euron vähennyksen jälkikäteistarkistuksen vuosittaisen muutoksen takia. Vuoden 2026 valtionrahoitukseen on odotettavissa vielä tarkennuksia syys/lokakuussa 2025.

Strategisen uudistusohjelman toimeenpanoa jatketaan. Tavoitteena on uudistaa toimintoja pitkän aikavälin suunnittelulla. Vuosina 2024 ja 2025 aloitetut talouden sopeuttamistoimenpiteitä jatketaan talousarvion valmistelussa.

Aluehallitus on linjannut 27.8.2025 (§ 203) seuraavat talousarvion valmisteluperiaatteet:

Strategista uudistusohjelmaa jatketaan taloussuunnittelukaudella 2026–2029. Talousarvion ja taloussuunnitelmavuosien oltava kokonaisuutena ylijäämäinen. Talouden oltava tasapainossa vuoden 2028 loppuun mennessä. Taloussuunnitelmavuodet valmistellaan valtionrahoituksen osalta VM:n painelaskelmien mukaisiksi. Vuoden 2026 talousarvio valmistellaan 25 M€ ylijäämäiseksi.

Hallintosäännön mukaan toimielimet voivat halutessaan antaa lausuntoja painopisteistä talousarvion valmistelua varten. Toimielimien on toimitettava omat esityksensä painopisteistä syyskuun aikana. Nämä esitykset huomioidaan mahdollisuuksien mukaan strategisessa uudistusohjelmassa.

Pelastuslaitos ja turvallisuuspalvelut toimialueen talousarvion valmisteluun nostettavat painopisteet vuodelle 2026:

Pelastustoimen ja ensihoitopalveluiden palvelutasopäätökset vuosille 2026-2029 tuodaan uudelleen päätöksen tekoon kuluvaan vuoden loppuun mennessä. Vuonna 2026 ylläpidetään palvelutasopäätösten mukaista operatiivista perusvalmiutta, joilla turvataan kansalaisten tarvitsemien kiireellisten palvelujen saatavuus. Ensi vuodelle ei esitetä kustannustasoa nostavia kehittämistoimenpiteitä. Painopisteeksi esitetään pienten pelastusasemien sivutoimisen pelastushenkilöstön osaamisen ja toiminnan kehittäminen.

Palvelutasopäätöksiä kehittämissuunnitelmiin esitetään palvelutuotannon kehittämistoimenpiteitä vuosille 2027-2029.

Toimialueella on sopeuttamistoimenpiteet kohdistuneet voimakkaasti päällikkö-, päällystö- ja asiantuntijatehtäviin. Näihin tehtävryhmiin kohdistuvat henkilöstövähennykset vaikuttavat erityisesti väestönsuojelun ja varautumisen sekä onnettomuuksien ennaltaehkäisyn tehtävien hoitamiseen. Henkilöresurssin vähentymisen takia joudutaan priorisoimaan tehtäviä ja vähentämään hyvinvointialueen ulkopuolisiin varautumistehtäviin käytettävää työaikaa. Ensi vuonna pyritään huolehtimaan kriittisten varautumissuunnitelmien ajantasaisuudesta ja ylläpidetään maakunnallisen varautumisen ylätasoinen organisaatiota (valmiusfoorumi ja valmiussihteeristö).

Varautumisen lakisäätöistä suunnitelmavalmiutta ei pystytty ylläpitämään nykyisellä tasolla.

Kuntien alueellisten valmiusryhmien tukemiseen resurssit eivät tule riittämään. Samoin yhteistyöviranomaisten ja aluehallintoviraston

järjestämiin harjoituksiin osallistuminen rajataan lähinnä asiantuntija-apu tai yhteyshenkilötasolle.